

**Stichting
Pensioenfonds
Capgemini Nederland**

Stichting Pensioenfonds Capgemini Nederland
Papendorpseweg 100
3528 BJ Utrecht

Ingeschreven in het Handelsregister van
de Kamer van Koophandel onder nummer 41184467

**Verkort jaarverslag over het boekjaar
1-1-2011 t/m 31-12-2011**

Inhoud

	Pagina
Verslag van het bestuur	
Inleiding	5
Doelstelling en organisatie	5
Bestuur	5
Kerncijfers	6
Financiële positie verder verslechterd:	
Verplichtingen stijgen sneller dan vermogen	7
Rendement beleggingen	8
Geen verhoging van de pensioenen	8
Beheersing van de risico's	8
Verslag van het verantwoordingsorgaan	9
Communicatie met de deelnemers	9
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	9
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2011	12
Staat van baten en lasten	14
Dekkingsgraad voor risico pensioenfonds	16
Behaald rendement	16

Verslag van het bestuur

In dit verkorte jaarverslag 2011 van Stichting Pensioenfonds Capgemini Nederland vatten wij voor u de belangrijkste onderwerpen van ons jaarverslag samen. Het volledige jaarverslag vindt u op onze website: www.pensioenfondscg.nl.

Inleiding

Na 2010 was ook in 2011 de financiële positie van het pensioenfonds het belangrijkste aandachtspunt voor het bestuur van het fonds. Als gevolg van de euro-crisis bleken aanvullende maatregelen onvermijdelijk.

Daarover is overlegd met werkgever en centrale ondernemingsraad. Uiteindelijk is besloten de pensioenpremie niet te verhogen. In plaats daarvan is gekozen voor een verlaging van de pensioenopbouw in 2012 terwijl de premie gelijk blijft en kostendekkend wordt.

Een nog pijnlijker ingreep voorzien wij voor 2013: de financiële positie van het fonds maakt het naar verwachting noodzakelijk de pensioenen en de pensioenaanspraken met 8,9% te verlagen. Het bestuur heeft besloten om gebruik te maken van de mogelijkheid die De Nederlandsche Bank biedt om de korting te beperken tot 7,0% per 1 april 2013.

Doelstelling en organisatie

Het doel van Stichting Pensioenfonds Capgemini Nederland is om haar deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers pensioen te bieden bij ouderdom, arbeidsongeschiktheid of overlijden. De regels daarvoor zijn vastgelegd in het pensioenreglement. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van dat reglement en het daarbij behorende pensioen- en vermogensbeheer. Het beleid van het pensioenfonds is beschreven in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN), een soort bedrijfsplan. Stichting Pensioenfonds Capgemini Nederland heeft het pensioenbeheer en het vermogensbeheer uitbesteed.

Bestuur

Het bestuur bestaat uit vijf leden, van wie er één is benoemd door de werkgever, twee door de ondernemingsraad en twee door de deelnemers. Het bestuur wordt ondersteund door een beleggingscommissie en een communicatiecommissie. Het bestuur legt jaarlijks verantwoording over het gevoerde beleid af aan het verantwoordingsorgaan. Minstens een keer in de drie jaar evalueert een visitatiecommissie het functioneren van het pensioenfonds. In 2011 heeft geen visitatie plaatsgevonden.

In mei 2011 heeft het bestuur het eigen functioneren beoordeeld. Een belangrijke conclusie van deze zelfevaluatie was dat het bestuur meer dan voorheen strategisch opereert en dat de instelling van een communicatie en een beleggingscommissie daarin helpt doordat de werkzaamheden kunnen worden verdeeld.

De samenstelling van het bestuur in 2011:

	Functie	Benoemd door
W.W.H. Starmans	voorzitter	deelnemers
H. Knol	bestuurslid	deelnemers
J.J. van Dopperen	secretaris	werkgever
J.J. Segers	bestuurslid	Ondernemingsraad
J.A. van Hooijdonk	bestuurslid	Ondernemingsraad

Kerncijfers

Aantal (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden

	2011	2010	2009	2008	2007
Actieve deelnemers	5.522	5.585	6.192	4.641	4.449
Gewezen deelnemers	5.146	4.730	4.017	3.558	3.538
Pensioengerechtigden	321	257	200	164	136
Totaal	10.989	10.572	10.409	8.363	8.123

Aantallen deelnemers overige regelingen

Excedentregeling	5.239	5.240	5.075	3.422	2.901
Vrijwillige regeling A	1.781	2.168	2.166	315	307
Vrijwillige regeling B	36	37	39	39	39

Vermogen, verplichtingen, rendement, dekkingsgraad

	2011	2010	2009	2008	2007
Verplichtingen aan deelnemers	€ 383,6 mln.	€ 299,7 mln.	€ 233,6 mln.	€ 224,3 mln.	€ 147,0 mln.
Ontvangen premies van werkgevers en werknemers	€ 25,0 mln.	€ 25,8 mln.	€ 24,2 mln.	€ 17,0 mln.	€ 15,5 mln.
Ontvangen premies voor risico deelnemers	€ 9,7 mln.	€ 10,4 mln.	€ 9,1 mln.	€ 5,3 mln.	€ 4,1 mln.
Belegd vermogen	€ 340,8 mln.	€ 287,9 mln.	€ 237,5 mln.	€ 216,8 mln.	€ 187,8 mln.
Opbrengst vermogen	€ 33,3 mln. 10,72%	€ 28,3 mln. 10,98%	€ 11,1 mln. 5,20%	€ 9,9 mln. 5,88%	€ -1,9 mln. -0,80%
Uitgekeerd aan pensioen	€ 2,7 mln.	€ 2,2 mln.	€ 1,8 mln.	€ 2,0 mln.	€ 1,2 mln.
Dekkingsgraad	90,3%	98,8%	105,4%	95,4%	130,2%
Vereiste dekkingsgraad	116,0%	115,2%	117,5%	114,3%	119,5%

Financiële positie verder verslechterd: Verplichtingen stijgen sneller dan vermogen

Ondanks een toename van het vermogen met € 52,9 miljoen is de financiële positie van het fonds in 2011 verder verslechterd. De dekkingsgraad (toont de verhouding tussen vermogen en pensioenverplichtingen) daalde van 98,8% eind 2010 naar 90,3% eind 2011. De dekkingsgraad zou minstens 116,0% moeten zijn.

De verslechterde financiële positie is veroorzaakt door de lage rente en de fors gestegen levensverwachting. Door deze factoren steeg het bedrag aan pensioenverplichtingen met € 83,8 miljoen tot € 383,5 miljoen. De ontvangen pensioenpremie van € 34,7 miljoen en de 10,7% rendement op het vermogen waren niet voldoende om dat op te vangen.

In januari en februari besprak het bestuur de financiële positie aan de hand van het herstelplan dat het fonds in 2009 opstelde. Het fonds blijft achter bij het herstel zoals dat in het plan was verwacht.

Het bestuur is daarom met werkgever en centrale ondernemingsraad gaan overleggen over maatregelen. Uiteindelijk is besloten de pensioenpremie niet te verhogen. Gekozen is voor een verlaging van de pensioenopbouw in 2012 van 1,75% naar 1,4% terwijl de premie gelijk blijft en zowel bijdraagt aan herstel als kostendekkend is.

Een nog pijnlijker ingreep wordt voor 2013 voorzien: de financiële positie van het fonds maakt het naar verwachting noodzakelijk de pensioenen en de pensioenaanspraken te verlagen. De verlaging is berekend op 8,9%. Gaat de verlaging door, en daarover wordt begin 2013 beslist, dan zal het bestuur deze ingreep beperken tot 7,0%. Toezichthouder De Nederlandsche Bank staat dit toe. Over de resterende verlaging van het pensioen wordt dan later beslist.

Rendement beleggingen

Over heel 2011 verdiende het fonds 10,72% met beleggen. Dat was een fractie minder dan in 2010 toen met 10,92% een record-rendement werd behaald. Het totaal belegd vermogen van het fonds steeg door de opbrengst van de beleggingen en door het saldo van uitgekeerde pensioenen en ontvangen pensioenpremie naar € 340,8 miljoen.

Het rendement was grotendeels te danken aan de beleggingsportefeuille met staatsobligaties. De beleggingen in vastgoed leverden een rendement van 4,8%. De portefeuille aandelen daalde 3,54% in waarde omdat de Amerikaanse beurzen het verlies op de beurzen elders in de wereld niet konden goedmaken. Ook de beleggingen in grondstoffen boden een negatief rendement (-14,1%).

Geen verhoging van de pensioenen

De financiële positie zorgt er voor dat het fonds de pensioenen al vier jaar niet heeft kunnen verhogen om de gestegen lonen en prijzen te volgen. De meest recente verhoging was in 2008 (+1,92% voor de werkenden, 1,19% voor gepensioneerden). Een verhoging van het pensioen wordt in de pensioenwereld ook toeslagverlening of indexatie genoemd.

In 2011 was er niet genoeg geld in kas om de pensioenen te verhogen en dat besluit heeft het bestuur ook voor 2012 moeten nemen. Het fonds heeft nu als beleid vastgelegd dat een verhoging van het pensioen geen doelgericht beleid meer is. Een verhoging kan alleen als de financiële situatie in de toekomst verbetert. Per jaar beoordeelt het bestuur de situatie.

Overzicht toeslagverlening

	2012	2011	2010	2009	2008
Actieve deelnemers (werkenden)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,92%
Inactieve deelnemers (pensioenontvangers)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,19%

Beheersing van de risico's

Een pensioenfonds heeft tot doel voldoende geld bijeen te brengen voor het betalen van de pensioenen. Het werken aan het realiseren van dat doel brengt risico's met zich mee. Al deze risico's zijn in kaart gebracht en beoordeeld op kans en gevolg. Vervolgens zijn maatregelen genomen om de risico's te verminderen of om de gevolgen te beperken.

Een van de belangrijkste risico's is dat van een lage rente. Hoe lager de rente, hoe hoger de pensioenverplichtingen voor nu en in de toekomst. Om het risico van een lage rente af te dekken, heeft het fonds een deel van het vermogen (€ 165 miljoen) op een aparte manier belegd. Doel is om de factoren die de verplichtingen beïnvloeden op een zelfde manier te laten doorwerken in de waarde van deze beleggingsportefeuille.

Om de beleggingen te beschermen is het risico van koersdaling voor de dollar, de yen en het Britse pond afgedekt. Door de eurocrisis pakte de valuta-afdekking negatief uit en kostte rendement.

Een overzicht van alle geïnventariseerde risico's en de bijbehorende maatregelen leest u in het volledige jaarverslag (pagina 33).

Verslag van het verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt elk jaar verantwoording af over het gevoerde beleid. Dat doet het bestuur aan het verantwoordingsorgaan, waarin werkgever, deelnemers en gepensioneerden zijn vertegenwoordigd.

Over 2011 concludeert het verantwoordingsorgaan dat het bestuur 'op adequate wijze de belangen van deelnemers en gepensioneerden heeft behartigd.' Het verantwoordingsorgaan meldt in het verslag dat er duidelijke verbeteringen zijn doorgevoerd naar aanleiding van de aanbevelingen in 2010.

In het verslag over 2011 doet het verantwoordingsorgaan drie aanbevelingen aan het bestuur:

1. Blijf zoeken naar mogelijkheden om het rendement blijvend te verbeteren en een beter rendement te halen dan de benchmark.
2. Evalueer periodiek de kwaliteit van de vermogensbeheerder en de uitvoerder en rapporteer hier helder over.
3. Pas het taalgebruik in de communicatie nog meer aan de doelgroepen aan.

Communicatie met de deelnemers

In de huidige situatie vindt het bestuur herstel van vertrouwen bij deelnemers en gepensioneerden een prioriteit. Openheid van zaken en een goede communicatie spelen daarin een sleutelrol. Een communicatiecommissie adviseert het bestuur over de communicatie. Het fonds informeert alle deelnemers en gepensioneerden onder meer via de website en digitale nieuwsbrieven. Op de website is maandelijks de actuele financiële situatie van het fonds te volgen. Aan de hand van een specifiek plan van aanpak wordt tijdige en duidelijke informatieverstrekking over (eventuele) maatregelen rondom het pensioen geboden.

In 2011 zijn in samenwerking met de werkgever en ING Pensioencommunicatie pensioenbijeenkomsten belegd die door circa een kwart van alle deelnemers werden bezocht. De bezoekers gaven met het rapportcijfer 8 een positief oordeel over opzet en inhoud van de bijeenkomsten.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De informatie in de balans en in de staat van basten en lasten in dit verkort jaarverslag is in overeenstemming met de informatie in de volledige jaarrekening 2011 van Stichting Pensioenfonds Capgemini Nederland. KPMG Accountants heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij de volledige jaarrekening 2011. Als u dat wenst, kunt u de volledige jaarrekening opvragen bij het bestuur van Stichting Pensioenfonds Capgemini Nederland. Deze is ook te vinden op de website: www.pensioenfondscg.nl.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2011

(na bestemming saldo van baten lasten; in duizenden euro's)

Activa	2011	2010
Beleggingen voor risico pensioenfonds	355.466	291.021 ¹⁾
Beleggingen voor risico deelnemers	63.506	57.199
	418.972	348.220
Vorderingen en overlopende activa	6.527	8.525
Liquide middelen	950	456
	426.449	357.201

1) Onder de kortlopende schulden en overlopende passiva is inbegrepen een bedrag aan negatieve derivaten ad 3.127.

Passiva	2011	2010
Reserves	-37.365	-3.671
Technische voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	381.601	297.942
Overige technische voorzieningen	1.957	1.780
	383.558	299.722
Voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	63.506	57.199
Kortlopende schulden en overlopende passiva	16.750	3.951 ¹⁾
	426.449	357.201
Dekkingsgraad	90,3%	98,8%
Vereiste dekkingsgraad	116,0%	115,2%

1) Onder de kortlopende schulden en overlopende passiva is inbegrepen een bedrag aan negatieve derivaten ad 3.127.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro's)

	2011	2010
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	33.277	28.269
Beleggingsresultaten risico deelnemers	-409	4.009
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	25.031	25.789
Premiebijdragen risico deelnemers	9.674	10.391
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds	-2.592	528
Onttrekking beleggingen voor risico deelnemers	-2.958	-2.187
Pensioenuitkeringen	-2.696	-2.162
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Toevoeging pensioenopbouw	-20.661	-18.843
Toevoeging indexering en overige toeslagen	0	0
Rentetoevoeging	-4.081	-3.369
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	2.694	2.165
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	54	43
Wijziging marktrente	-62.963	-36.156
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	4.564	1.583
Overige mutaties	-3.266	-2.229
Opslag sterftetrendontwikkeling	0	-8.494
	-83.659	-65.300
Mutatie overige technische voorzieningen voor risico pensioenfonds		
Schadereserve AOP	16	-195
Voorziening langdurig zieken	-193	-621
	-177	-816

	2011	2010
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	-6.307	-12.213
Herverzekering		
Premies	-3.733	-3.367
Uitkering uit herverzekering	650	1.982
Resultaatdeling	1.316	0
	-1.767	-1.385
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.114	-1.104
Overige baten en lasten	3	17
Saldo van baten en lasten	-33.694	-16.164
Bestemming saldo van baten en lasten		
Algemene reserve	-33.694	-16.164

Dekkingsgraad voor risico pensioenfonds

	31/12/2011	31/12/2010	31/12/2009	31/12/2008	31/12/2007
Dekkingsgraad FTK	90,3%	98,8%	105,4%	95,4%	130,2%
Vereiste dekkingsgraad	116,0%	115,2%	117,5%	114,3%	119,5%

Behaald rendement

Beleggingen voor risico pensioenfonds over 2011: 10,72% (2010: 10,98%).

	2011	2010
Totale portefeuille	10,72%	10,98%
Vastrentend	-0,18%	5,86%
Aandelen	-3,54%	22,90%
Vastgoed	4,80%	2,48%
Grondstoffen	-14,10%	n.v.t.
Matching	25,45%	15,29%
Return	-1,82%	12,67%